

Saknr 292/25
Arkivsak: 2025/165501

Til mottaker

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i plan- og bygningslovgivningens regler om beregning av tidsfrister i byggesaker

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 24.09.2025 sak 292/25 og fattet følgende vedtak:

Bergen kommune er i all hovedsak positiv til de endringene som foreslås, og mener alternativ 1 og 3 i høringsnotatet gir det beste utgangspunkt for regelendringer.

For å kunne legge til rette for raskere saksbehandling og få bygget flere boliger, er Bergen kommune enig i at det også må gjøres endringer i regelverket rundt byggesaksprosessene.

Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter kan være vanskelig å holde oversikt over, i tillegg skal søknaden også vurderes opp mot gjeldende arealplaner. Et presist og tydelig regelverk er viktig å tilstrebe, og Bergen kommunen synes det er et riktig grep å endre startpunktet for saksbehandlingsfristen for byggesaker.

Dagens ordlyd som knytter seg til at frist regnes fra «fullstendig søknad» kan oppfattes ulikt, alt etter om man er kommunen eller søker. Ved å endre startpunktet for saksbehandlingsfristen til at den løper fra søknad er «mottatt», vil det ikke være tvil om når fristen begynner. Det skaper forutsigbarhet for alle parter. I tillegg til at det trolig gir kommunene et større fokus på å raskt gjennomgå nye søknader. Dette kan bidra til kortere saksbehandlingstid. Ved å flytte regelen fra byggesaksforskriften til plan- og bygningsloven, vil den også bli mer synlig og tilgjengelig.

Nye regler bør uansett utformes slik at dersom en kommune ikke forestår korrekt mottakskontroll innen 2-3 uker, og forholder seg passiv, så bør saksbehandlingsfristen uansett begynne å løpe. Kommunene må ta konsekvensene av egen passivitet, også i forhold til saksbehandlingsgebyr. Det vil bidra til at kommunene motiveres til rask og forsvarlig behandling.

Når det gjelder utvidelse og lovfesting av adgangen til å avvise søknader, er dette etter Bergen kommunes oppfatning et viktig grep. Særlig når utvidelsen av avvisningsadgangen knyttes til at det i forkant må sendes brev om mangler, jf. forslaget punkt 3.3. Kommunen kan i teorien bli en sjekkliste for søker om hva søknaden mangler, når søknader ikke kan avvises direkte.

Bergen kommune mener likevel at dette er underordnet i det store bildet. Kommunen har en alminnelig veiledningsplikt, og selv om det også foreslås å presisere hva en byggesøknad skal inneholde, vil det trolig fortsatt mottas søknader som har mangler. Det kan også være uklart for søker hva som faktisk kreves. Bergen kommune deler derfor departementets oppfatning at det må sendes brev om mangler før kommunen eventuelt avviser søknaden. Bergen kommune er videre positiv til at byggesøknader kan avvises dersom det foreligger endelig avslag etter særlovgivningen, der slik tillatelse er en forutsetning for lovlig etablering

av tiltaket. Dette da realitetsbehandling av søknaden etter plan- og bygningsloven vil være formålsløs. Dette vil sikre at ressursene brukes riktig og på de sakene som faktisk kan realitetsbehandles.

At det ikke skal være klagerett på avvisning av byggesøknader, er etter Bergen kommune sin vurdering for inngripende. Det er positivt at det foreslås at det skal sendes brev om mangler i forkant av avvisning, men dette er likevel ikke nok til å ivareta rettsikkerheten til tiltakshaver. Parten må kunne ha mulighet, gjennom å påklage et avvisningsvedtak, til å utfordre om det er korrekt eller ikke at søknaden virkelig har mangler. I motsatt fall gis kommunen en urimelig definisjonsmakt, og reglene blir aldri så presise at de ikke inneholder skjønnsmomenter. Det er positivt at kommunen får en utvidet adgang til å ensidig forlenge saksbehandlingsfristen, der søknaden mangler en eller flere av opplysningene som søknaden skal inneholde.

Som høringsnotatet belyser er det mange søknader som er mangelfulle, dette gjelder også i Bergen kommune. Selv om det foreslås endringer i hvilke opplysninger som skal følge en søknad, vil det være behov for å ha mulighet til å forlenge saksbehandlingsfristen. Bergen kommune registrerer at forslaget innebærer at kommunen bare kan forlenge saksbehandlingsfristen 1 uke av gangen, i inntil 3 uker. Bergen kommune er enig i at det kan skape forutsigbarhet, men det vil også skape ytterligere saksbehandling ved at kommunen må sende flere brev om mangler og fristforlengelse.

Bergen bystyres behandling

Følgende representanter tok ordet:

Caroline Sandven Taule (H), Andreas Madsen Berg (SV).

Forslag fremsatt i bystyret:

Andreas Madsen Berg (SV) fremsatte på vegne av SV følgende alternative forslag:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til «Høringsuttalelse – Forslag til endringer i plan- og bygningslovgivningens regler om beregning av tidsfrister i byggesaker» slik den fremkommer av byrådets forslag.

Votering:

Alternativt forslag fra SV, fremsatt av Andreas Madsen Berg (SV), fikk 14 stemmer (SV, MDG, R), og var dermed falt.

Innstillingen ble vedtatt med 53 stemmer (H, A, FrP, BL, V, INP, KrF, Sp, PP).

Utvalg for miljø og byutvikling behandlet saken i møtet 28.08.2025 sak 183/25 og fattet følgende vedtak:

Utvalgets innstilling og bystyrets vedtak er likelydende.

Byrådet behandlet saken i møtet 14.08.2025 sak 165/25

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til «Høringsuttalelse – Forslag til endringer i plan- og bygningslovgivningens regler om beregning av tidsfrister i byggesaker» slik den fremkommer av byrådets forslag.

Bystyrets kontor, 25.09.2025

Birgitte Teglgaard Jørgensen